

Zajedno do rješenja S ciljem intenzivnijeg ulaganja u obnovljive izvore energije Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost organizirao je u Splitu treći međunarodni susret zemalja partnera projekta FIRESPOL

Kroz razmjenu iskustava i primjere dobre prakse razvit će se instrumenti koji će ukloniti financijske prepreke investiranja u OIE

NATIVE TIM PD I VL
redakcija@poslovni.hr

Tijekom deset godina u Španjolskoj se gotovo trostruko povećalo i korištenje energije vjetra, Irska čak 25% električne energije dobiva od vjetra, a Danska planira do 2020. imati udio OIE od barem 50%

Danas se na globalnoj razini u svijetu događaju značajne promjene koje idu u smjeru cirkularne ekonomije čime se otvaraju brojne prilike u granama gospodarstva koje potiču održivost i zaštitu okoliša. U Europskoj uniji, ali i globalno primjećuje se razvoj obnovljivih izvora energije (OIE), dok upotreba fosilnih goriva stagnira te se čak i smanjuje.

Kako bi se našla što učinkovitija, ali i primjenjiva financijska rješenja za prilike u Hrvatskoj s ciljem intenzivnijeg ulaganja u obnovljive izvore energije, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost organizirao je u Splitu treći međunarodni susret zemalja partnera projekta FIRESPOL (Financijski instrumenti u projektima obnovljivih izvora energije). Projekt sufinancira Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru programa Interreg Europe, a Fond je njegov nositelj u Hrvatskoj. Kao zemlja domaćin Hrvatska je ugostila predstavnike Španjolske, koja je ujedno i voditelj projektnog tima, Poljske, Njemačke, Irske i Latvije.

“Od ove multilateralne suradnje očekujemo mnogo, posebno kada je u pitanju kreiranje programa za slijedeće operativno razdoblje kroz definiranje prioriteta, ali i pronalaženje novih mogućnosti za financiranje projekata u području obnovljivih izvora energije”, izjavio je direktor Fonda Dubravko Ponoš i dodao kako se pored sredstava iz EU fondova ulažu i značajna nacionalna sredstva te najavio kako je Fond za ovu godinu osigurao oko 50 milijuna kuna za poticanje sustava korištenja OIE u kućanstvima.

“Kroz razmjenu iskustava i prezentirane primjere dobre prakse razvit će se inovativni financijski instrumenti kojima će se ukloniti trenutno prisutne financijske prepreke investira-

PREMA EUROSTATOVIM PODACIMA DA SE ZAKLJUČITI DA TREBAMO STAVITI TEŽIŠTE I NA OSTALE OBLIKE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE TE POVEĆATI CILJEVE U ČEMU VELIKU PODRŠKU MOOGU OSIGURATI ENERGETSKE POLITIKE

50

milijuna kuna

osigurao je Fond ove godine za poticanje sustava korištenja OIE u kućanstvima

27

posto

udjela OIE do 2030. godine novopostavljeni je cilj Hrvatske

nja u OIE. Projektom se nastoje potaknuti intenzivnija ulaganja kako javnog tako i privatnog sektora u obnovljive izvore energije”, pojasnila je u Splitu Suada Mustajbegović, voditeljica FIRESPOL-a u Hrvatskoj.

Hrvatska je preuzela obvezu povećanja korištenja energije iz obnovljivih izvora, pri čemu bi u 2020. godini udio energije iz OIE u bruto neposrednoj potrošnji trebao iznositi najmanje 20%, promatrano na razini Europske unije. Zahvaljujući hidroelektranama koje predstavljaju više od polovine izvora energije, Hrvatska je već ostvarila cilj od 20 posto koji je zacrtala za 2020., čak je dosegla i novopostavljeni cilj za 2030., a to je najma-

nje 27 posto udjela OIE. Prema Eurostatovim podacima da se zaključiti da je potrebno staviti težište i na ostale oblike obnovljivih izvora energije te povećati ciljeve u čemu veliku podršku mogu osigurati energetske politike i razvoj financijskih instrumenata.

Uspon solara zbog pada cijena

Ravnatelj Energetske agencije Španjolske regije Extremadura ‘Agenex’ Cosme Segador Vegas je rekao kako projekt FIRESPOL ima za cilj poticanje obnovljivih izvora energije kroz javne i privatne programe financiranja, uvođenje inovativnih financijskih instrumenata ili složenih programa dodjele bespovratnih sredstava. “Želimo

utvrditi koje su dobre prakse u pogledu inovativnih financijskih instrumenata, analizirati stanje i uvjete u svakoj regiji, a sve u svrhu definiranja potrebnih izmjena u politikama kako bi se potaknuo rast obnovljivih izvora energije”, komentirao je Segador Vegas. Prema njegovim riječima u Španjolskoj se zbog svoje jednostavnosti, ali i pada cijene najviše koriste fotonaponski solarni sustavi. Uz to sunčeva energija je vrlo postojan izvor energije koji je pogodan za mnoge primjene. Tijekom deset godina u Španjolskoj se gotovo trostruko povećalo i korištenje energije vjetra.

Španjolski partner predstavio je na radionici primjer druge najveće so-

larne elektrane u zemlji i najveće u regiji Extremadura, snage 391,7MW koja je u fazi izgradnje u mjestu Usagre i očekuje se da će biti gotova 2020. godine. Investicija je vrijedna 300 milijuna eura, a specifična je po PPA financijskoj shemi. Power Purchase Agreement (PPA) ili ugovor o otkupu električne energije između proizvođača i kupca definira, uz kupca i dobavljača, količinu, cijenu i rok isporuke.

U Poljskoj se nekoliko općina udružilo u klaster doline Zielawa koji se brine o zaštiti okoliša, održivom razvoju i lokalnoj energetskej sigurnosti. Jedno od njihovih postignuća, u koje su se uvjerali i sudionici projekta FIRESPOL za vrijeme posjeta toj zemlji,

je izgradnja najveće solarne farme u Lubelskoj regiji snage 1,4 MW.

Poljaci su osnovali i fond kako bi poticali ugradnju solarnih kolektora u kućanstvima i stambenim zajednicama, te im omogućili da dobiju zamjenu jedne od partnerskih banaka. Od ukupnog zajma 40 posto je subvencija, a ostalo se plaća uz kamatnu stopu od 1 posto.

Latvija također ima svoju Nacionalnu razvojnu financijsku agenciju ‘Altum’ koja osigurava financijski mehanizam u obliku Zelenih obveznica za financiranje projekta OIE (vjetar, sunce i biomasa), održivi promet i ESCO projekte.

Čak 25% električne energije Ir-

ska dobiva od vjetra. Na radionici je stoga predstavljen 200 milijuna eura vrijedan primjer vjetroelektrane (VE) Meenbog snage 90 MW, koja bi do 2021. godine trebala biti izgrađena na sjeveru Irske. Osobito zanimljiv je i primjer vjetroelektrane ‘Templederry’, snage 4,6 MW, čiju izgradnju je financirala lokalna zajednica sa 6,2 milijuna eura, kako bi osigurala električnu energiju za čak 3500 kućanstava. Ovo je dobar primjer kako osiguravanje energetske neovisnosti može potaknuti i razvoj zajednice i većeg korištenja obnovljivih izvora energije. Irski partneri su također predstavili dublinski primjer projekta proizvodnje energije iz komunalnog otpada uključujući i biomasu. Radi se o energani snage 60 MW i ukupne vrijednosti 500 milijuna eura, koji se financira kroz javno-privatno partnerstvo.

Svim zemljama članicama projekta FIRESPOL je od velike koristi razmijeniti iskustva i znanja kako bi pronašli najbolja rješenja za svoju zemlju. Tako je Enda Hogan predstavnik iz Irske regionalne skupštine ‘Southern Regional Assembly’, govorio o važnosti razmjene znanja o ulaganjima i financijskim instrumentima u drugim državama članicama. “I mi učimo; ja osobno, kao i moje kolege iz organizacije, mnogo smo toga saznali o ulaganjima u tehnologije obnovljive izvore u drugim državama članicama, i to ćemo podijeliti s lokalnim dionicima u području obnovljive energije i pratećih politika. Cilj nam je dobiti uvid u najbolje prakse od kojih ćemo neke moći i primijeniti i, nadam se, donijeti pozitivne promjene”, zaključio je Hogan.

U sklopu međunarodnog susreta organiziran je i obilazak vjetroelektrane Jelinak, prve vjetroelektrane (VE) u Hrvatskoj, u Sigetu Gornjem, te hidroelektrane (HE) Orlovac u blizini Sinja. VE Jelinak, 30 MW instalirane snage u mogućnosti je proizvesti ekvivalent električne energije za godišnju potrošnju od otprilike 30.000 hrvatskih domova. VE Jelinak izgrađila je španjolska tvrtka Acciona, a u funkciji je od 2013. godine. HE Orlovac je akumulacijski tip hidroelektrane ukupne instalirane snage 249 MW. HE Orlovac je počela s radom 1973. godine. Objekti hidroelektrane nalaze se u dvije države: akumulacije s pripadajućim objektima i jedan dio dovodnog tunela u Bosni i Hercegovini, a drugi dio dovodnog tunela, vodna komora, tlačni cjevovod, strojarnica i odvodni kanal strojarnice u Republici Hrvatskoj. Hidroelektranom upravlja Hrvatska elektroprivreda – nacionalna energetska tvrtka.

Pored predstavnika zemalja partnera na skupu su sudjelovali i predstavnici raznih hrvatskih institucija, tvrtki i banaka kako bi se utvrdilo što

OD OVE MULTILATERALNE SURADNJE OČEKIJEMO

MNOGO, POSEBNO KADA JE U PITANJU KREIRANJE PROGRAMA ZA SLJEDEĆE OPERATIVNO RAZDOBLJE KROZ DEFINIRANJE PRIORITETA, ALI I PRONALAZENJE NOVIH MOGUĆNOSTI ZA FINANCIRANJE PROJEKATA U PODRUČJU OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Dubravko Ponoš
direktor FZOE-U

učinkovitija, ali i primjenjiva rješenja za ovdašnje prilike, a sve s ciljem povećanja korištenja obnovljivih izvora energije.

Što nas čeka u budućnosti?

Razni pokazatelji također ukazuju da će se do 2050. godine u Europi ukupne potrebe za energijom moći zadovoljiti iz obnovljivih izvora energije što će utjecati i na cijene električne energije. To bi moglo dovesti do značajnih ušteda i povećati ulaganja u nova radna mjesta i energetska sigurnost. Danska je jedna od prvih zemalja u svijetu koja je objavila da planira u potpunosti prijeći na obnovljive izvore energije – i u transportu i električnoj i toplinskoj energiji do 2050. godine. Planira do 2020. godine imati udio od barem 50% električne energije iz obnovljivih izvora.

Hrvatska ima veliki potencijal u obnovljivim izvorima energije, a sudjelovanje u ovom projektu Hrvatskoj će pomoći u postupku programiranja za sljedeće programsko razdoblje 2021.-2028. u smislu definiranja potreba i prioriteta u području OIE te mogućnosti uključivanja financiranja projekata OIE kombinirajući bespovratna sredstva s financijskim instrumentima.